

RESUM DE LES CONSIDERACIONS DEL DEBAT SOBRE:

ELS SISTEMES DE CONTRACTACIÓ I CRITERIS D'ADJUDICACIÓ DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

L'actual conjuntura socioeconòmica que travessa el nostre país, amb una aturada molt significativa de l'activitat de promoció privada, ha comportat, aquests últims anys, una important decantació dels professionals i de les seves empreses de serveis cap a la licitació pública.

La contractació del sector públic en l'àmbit dels contractes de serveis es regeix, com és ben sabut, per la normativa legal que li és d'aplicació: la Llei de Contractes del Sector Públic (Llei 30/2007 de 30 d'octubre, de Contractes del Sector Públic) i la reglamentació vinculada.

Aquesta Llei té per objecte regular la contractació que duu a terme el sector públic, per tal que se'n garanteixin els principis de llibertat d'accés a les licitacions, publicitat i transparència dels procediments, i no discriminació i igualtat de tracte entre els candidats, així com, d'assegurar, en connexió amb l'objectiu d'estabilitat pressupostària i control de la despesa, una eficient utilització dels fons destinats a les obres, l'adquisició de béns i la contractació de serveis mitjançant l'exigència de la definició prèvia de les necessitats a satisfer, la salvaguarda de la lliure competència i la selecció de l'oferta econòmicament més avantatjosa.

Sota aquests principis, l'administració ha articulats, doncs, encara que de forma molt dispersa i desigual, el paquet de clàusules que regeixen la licitació dels seus contractes.

Malgrat això i, al fil, doncs, de l'esperit que subjau dels objectius de la Llei, s'observa que el mapa de la contractació pública en el nostre país ha sofert en el temps i, a partir tal vegada, d'una última etapa molt marcada per una activitat frenètica en el sector de la construcció, que també ha arrossegat el Sector Públic, una certa digressió i una deriva en algun dels aspectes que regulen el procediment d'accés a la prestació de serveis per a l'Administració que poden qüestionar els principis de transparència i eficàcia que els han de caracteritzar.

Al punt d'aquesta reflexió i, prenent com a referència el programa de debat que ha promogut la Cambra d'Empreses de Serveis Professionals entre els actors d'aquesta activitat, es presenta la següent **PROPOSTA**, amb el propòsit de constituir un element de base per a una revisió actualitzada dels mecanismes de contractació públics actuals i procurar la millor adaptació possible a la realitat del sector i als objectius de llibertat d'accés, transparència i foment de la qualitat dels treballs que regula.

ECONOMIA DEL PROCÉS

Consideracions de caire general

Un element clau de cara a garantir l'objectiu del foment de la llibertat de prestació de serveis és la **simplificació dels procediments i tràmits** per a l'accés a aquestes activitats de serveis. Cal buscar fórmules que, mantenint els mateixos objectius, **abarateixin els costos generals de confecció i presentació de les ofertes**.

L'increment de les exigències documentals i de gestió, sense una clara traducció en les garanties que poden aportar al procés al qual hem assistit aquests darrers anys, compromet seriosament les possibilitats d'accés de cada cop més licitadors als concursos del Sector Públic.

GARANTIES

Des d'aquest punt de vista, caldria revisar la necessitat (opció generalment potestativa) de l'exigència de dipositar una fiança provisional com a condició per a ser, estrictament, licitador en un procediment administratiu. De la mateixa manera, i amb la mateixa finalitat, convindria estudiar fórmules de menor cost financer per al dipòsit de la fiança definitiva.

En d'altres contextos s'ha aplicat amb èxit, la retenció sobre els imports a percebre pel contractista com a mecanisme substitutori d'aquesta fiança. Via que, preservant la mateixa intencionalitat dels avals bancaris, contractes de caució o, fins i tot, dipòsits en metàl·lic, allibera l'adjudicatari del concurs d'un bon grapat de costos de gestió i concertació d'aquestes eines bancàries que, en res, afavoreixen el procediment i les seves garanties.

Propostes

1. SUPRIMIR LA FIANÇA PROVISIONAL.

2. SUBSTITUIR LA FIANÇA DEFINITIVA PER UN SISTEMA DE RETENCIONS SOBRE ELS HONORARIS.

DOCUMENTACIÓ

Una altra via d'economia general dels processos suscitada a partir del debat obert pel sector és la necessària convergència, en la mesura del possible, de totes les administracions i els organismes vinculats cap una major homogeneïtzació de la documentació requerida per l'avaluació de les licitacions.

Es fa difícil, per exemple, i, per tant altament antieconòmic també, anar a la recerca específica, per a cada concurs, de certificacions i documents acreditatius dels mèrits empresarials o professionals de les empreses i els agents completament diferents els uns amb els altres. Costa molt estandarditzar i programar eficientment aquestes tasques per l'arbitrarietat de format, continguts i mecanismes d'obtenció que presenten les diferents licitacions.

Mereix esment específic, en aquest sentit, el concurs de redacció de projecte amb aportació de proposta gràfica.

Si bé es considera, en termes generals, que la presentació de proposta arquitectònica és la fórmula més adequada per la valoració d'aquest tipus de licitacions, convé posar l'èmfasi en la necessitat de descarregar el volum i el nivell de documentació d'aquesta última.

L'actual conjuntura d'escassetat de demanda provoca uns altíssims índexs de participació en aquests concursos, el que suposa globalment, al cap i a la fi, una ingent inversió de recursos que, en molts casos, es malbaraten.

Es considera necessari el filtratge objectiu dels candidats a fi de centrar la càrrega de la proposta arquitectònica en un nombre reduït de participants que haurien de percebre, en contrapartida, una compensació realment proporcional del seus treballs com a garantia de la qualitat de la seva contribució.

És en aquest punt, en la fase de discriminació objectiva dels opositors per a la fase següent de proposta, on s'ha d'imposar la màxima objectivitat i claredat en els criteris de selecció dels finalistes.

Propostes

3. QUE EL REGISTRE DE LICITADORS SIGUI ÚNIC PER A TOTES LES ADMINISTRACIONS DE CATALUNYA.

4. QUE EN LES LICITACIONS DE PROJECTE, QUAN SIGUI ACONSELLABLE LA PRESENTACIÓ DE PROPOSTA GRÀFICA, EL NOMBRE DE SELECCIONATS A PRESENTAR-LA SIGUI REDUÏT. I QUE SIGUI SEMPRE RETRIBUÏDA AMB UN IMPORT SUFICIENT I DIGNE.

TRANSPARÈNCIA

Això, posa el focus sobre una de les qüestions més citades en el si dels debats per a tots els tipus de concursos; cal que l'organisme convocant del concurs expliciti de forma nítida "el producte" que realment busca en cada convocatòria.

Cal incorporar la màxima **concreció possible als plecs tècnics** per a la definició dels serveis que es demanen i buscar, alhora, la màxima coherència amb les regles que regularan l'adjudicació (criteris de selecció).

La claredat dels objectius de la contractació proposada i, sobretot, la dels criteris d'adjudicació lligats a aquests últims, donarà el grau de transparència i eficàcia del procediment.

És precís fer un esforç en aquest àmbit. El rigor i la màxima transparència en aquests ítems han de ser els antídots a la gens desitjada aparença d'arbitrarietat que transmeten alguns processos.

Es fa molt necessari, en aquesta mateixa línia, buscar formats nous per **l'establiment de criteris de temeritat** de les ofertes econòmiques que responguin a raonaments defensables.

No és massa comprensible l'altíssim grau de disparitat i aleatorietat d'aquests condicionants que hi ha al mapa de la contractació pública d'obres i serveis a Catalunya.

La proporcionalitat dels paràmetres de temeritat respecte al pes econòmic de la prestació del servei s'apunta com una guia a aquest efecte.

Propostes

5. QUE ELS PLECS TÈCNICS SIGUIN EL MÀXIM DE CONCRETS RESPECTE AL SERVEI PROFESSIONAL QUE ES LICITA.

6. QUE L'ESTABLIMENT DELS CRITERIS DE TEMERITAT SIGUIN PROPORCIONALS RESPECTE AL PES ECONÒMIC DE LA PRESTACIÓ

7. QUE SEMPRE ES DONI RAÓ DETALLADA I JUSTIFICADA DEL RESULTAT DE LA LICITACIÓ.

Març 2011